

OKRUŽNI SUD, Rotterdam

Presuda od 27.X 1959.

Značenje izraza "apparent good order and condition"

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu nekoliko bala duhana. Brodar je naveo u teretnici da je roba primljena u "prividno dobrom stanju i uvjetima" /"apparent good order and condition"/. Na odredištu je ustanovljeno da duhan ima strani miris. Primalac tuži brodara za naknadu štete, smatrajući da je brodar, obzirom na navedenu klauzulu, primio duhan u ispravnom stanju, naime bez stranog mirisa.

Sud je brodara oslobodio.

Brodar je dužan - kaže sud - prilikom primanja tereta ustanoviti njegovo stanje razumnim i uobičajenim sredstvima. Ne može se zahtijevati od brodara da poduzme posebna ispitivanja u svrhu da ustanovi da roba nema stranih mirisa. Prema tome navedenom klauzulom ne dokazuje da duhan prilikom ukrcaja nije imao navedeni miris. Brodar se ne bi mogao pozivati na odnosnu opasku jedino u slučaju da tužitelj uspije dokazati da je strani miris bio toliko jak da se mogao osjetiti i bez posebnog ispitivanja.

/DMF 1961, str.436/

B.J.

Bilješka.- Kada brodar u teretnici navede klauzulu da je roba primljena "u prividno dobrom stanju i uvjetima", može ipak -prema načelima pomorskog prijevoznog posla - dokazati da je teret imao mana, i da je predan u onom stanju u kojem je primljen. Ukoliko to uspije dokazati bit će oslobođen dužnosti naknade štete. Medjutim kad teretnica - kao što je u gornjoj presudi slučaj - dodje u ruke trećeg primaoca, situacija se za brodara mijenja. Treći, naime, kad prima teretnicu, ima pravo pretpostavljati da je brodar u njoj naveo opaske koje odgovaraju stvarnom stanju tereta. Prema tome, ako je naveo da je roba primljena "u prividno dobrom stanju i uvjetima", treći imalac teretnice ima pravo smatrati da je roba u tom stanju i primljena. Inače, da nema opaske, on bi prema ugovoru s prodavaocem - krcateljem - imao eventualno i pravo odbiti iskup teretnice. Ukoliko se na odredištu ustanovi da je brodar naveo odnosnu opasku unatoč tome što je roba imala vidljivih mana, primalac će imati pravo - i bez obzira na navedeni princip prijevoznog posla - od brodara tražiti naknadu štete. To i u slučaju ako brodar dokaže da je robu predao u stanju u kojemu ju je i primio. Pravni temelj za odgovornost brodara nalazi se u činjenici što je on, svojim nemarnim postupkom, kupca-primaoca doveo u zabludu, i to ispravom koju je sam izdao. Drugim riječima: primalac je, krivnjom brodara, kupio robu koju inače nije trebao kupiti. Isto se stajalište može zastupati i kad brodar izda teretnicu bez ikakve opaske, jer se u tom slučaju pretpostavlja da je roba primljena na prijevoz bez vidljivih mana.

B.J.